

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РИСУНОК

для студентів спеціальність 022 «Дизайн»

освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1580/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« _____ » 2021 р.

Київ – 2021

Розробник:

Олена БРАЖНІК, Заслужений художник України, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Олена БРАЖНІК, заслужений художник України, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 17 від 30.08.2021 р.

Завідувач кафедри
дизайну _____

Наталія КРАВЧЕНКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

« ____ » _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми
022.00.01 «Графічний дизайн» _____

Віктор МИХАЛЕВИЧ

Робочу програму перевірено

« ____ » _____ 2021 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи _____

Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ
“ _____ ” _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

для студентів спеціальність 022 «Дизайн»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

Розробник:

Олена БРАЖНИК, Заслужений художник України, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Олена БРАЖНИК, заслужений художник України, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 17 від 30.08.2021 р.

Завідувач кафедри

дизайну _____ Наталія КРАВЧЕНКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

«___» _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми

022.00.01 «Графічний дизайн» _____ Віктор МИХАЛЕВИЧ

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2021 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи _____ Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за Формою навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг Кредитів / годин	4 / 120		4 / 120	
Курс	1		1	
Семестр	1	2	1	2
Кількість змістовних модулів з розподілом:	2	2	2	2
Обсяг кредитів	2	2	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60	60	60
Аудиторні	28	28	8	8
Модульний контроль	4	4	0	0
Семестровий контроль	15	15	0	0
Самостійна робота	13	13	52	52
Форма семестрового контролю	залік	іспит	залік	іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності для самостійного творчого вирішення завдань художньо-графічної діяльності.

Завдання курсу – набуття базових знань з дисципліни «Рисунок», ознайомлення з основними напрямками розвитку науки з дисципліни «Рисунок» у вивченні методів і методики роботи зі студентами, формування цілісного бачення і уявлення, розвиток художнього смаку і навичок в роботі над творчими завданнями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн» формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Світоглядна: наявність ціннісно-орієнтаційної позиції, здатність розуміти та дотримуватися морально-етичних норм поведінки, загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів, розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства, розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, збереження національних духовних традицій, розуміння переваг здорового способу життя та прийняття їх як власних цінностей.
	ЗК 2	Громадянська: здатність до реалізації прав і обов'язків

		громадянина України, здатність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень, повага до Батьківщини, народу, держави, її символіки, традицій, мови, уміння діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, здатність цінувати і поважати національну своєрідність та мультикультурність.
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності, здатність працювати в команді (творчому колективі), вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами, навички використання комунікаційних технологій.
	ЗК 5	Науково-дослідницька: здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності, володіння науково-дослідними методами у сфері мистецтвознавства та дизайну, обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації, критична обізнаність та інтелектуальна чесність, здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання.
	ЗК 6	Самоосвітня: здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку, спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію, прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.
	ЗК 7	Універсальна: здатність до планування та розподілу часу, здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, здатність застосовувати знання на практиці.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати дизайнерську проектну діяльність та взаємодію її суб'єктів, здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і позиції, здатність застосовувати базові знання з історії мистецтва і дизайну та специфіки його розвитку за професійним спрямуванням у художньо-проектну діяльність, здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.
	ФК 3	Проектно-творча: здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі дизайну, виявляти структурні й функціональні зв'язки на основі комплексного художньо-проектного підходу, здатність володіти практичними навичками з проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну, здатність застосовувати методику проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну, здатність володіти засобами та прийомами формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну, здатність використовувати базові знання з композиційної побудови, кольорознавства для створення майбутнього дизайнерського об'єкта, здатність володіти методами зображення об'єктів навколишнього

		середовища, зокрема постаті людини, засобами рисунка і живопису, здатність володіти знаннями й уміннями, спрямованими на досягнення успіху в професійній кар'єрі; вміти розробляти візуальні презентації, портфоліо власних творів.
	ФК 4	Технологічна: здатність володіти різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах, здатність володіти навичками використання сучасних програм із комп'ютерної графіки для створення об'єктів дизайну, здатність використовувати базові навички проектної графіки, здатність володіти засобами та прийомами формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну, здатність застосовувати знання з ергономіки та художнього конструювання, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для виконання конкретного дизайнерського завдання.
	ФК 5	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі дизайнерської діяльності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Знання: різноманітних прийомів, методів роботи над творчими завданнями з використанням особливостей національних традицій школи образотворчого мистецтва.

Практичні навички і вміння: Уміння створювати атмосферу творчого підходу для роботи над завданням, використовуючи при цьому класичні зразки. Уміння аналізувати, визначати технічні прийоми виконання завдання та методичні прийоми наочного пояснення завдання.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмованого результату
ПРН 1	Сформованість світогляду, активної громадянської позиції, загальної культури. Здатність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень.
ПРН 2	Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Уміння працювати в команді (творчому колективі). Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами.
ПРН 3	Здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності.
ПРН 5	Готовність до планування та організації дизайнерської діяльності, здійснення мистецьких і виставкових проектів. Здатність до самоорганізації.
ПРН 6	Здатність застосовувати у практичній дизайнерській діяльності знання з історії мистецтв щодо напрямів, течій і стилів. Спроможність інтерпретувати й модифікувати авторські прийоми провідних дизайнерів. Здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.

ПРН 7	Здатність до проектного мислення та проектування оригінальних дизайнерських програм і проектів.
ПРН 8	Володіння різними методиками проектування об'єктів графічного дизайну (поліграфічна продукція, пакування, фірмовий стиль, плакат, книжкова графіка, носії реклами, медіа-простір тощо).
ПРН 9	Володіння різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.
ПРН 10	Володіння навичками використання сучасних програм із комп'ютерної графіки для створення об'єктів дизайну.
ПРН 11	Готовність до фахової діяльності в галузі графічного дизайну, дизайну середовища, дизайну реклами.
ПРН 12	Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху. Спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію. Здатність до самоосвіти, самоорганізації, самовдосконалення.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	МКР	
Змістовий модуль I. Основи академічного рисунка. Закономірності зображення геометричних форм у перспективі. Послідовність виконання рисунка.							
Тема 1. Композиційні закономірності рисунка. Визначення пропорційних співвідношень. Побудова прямокутних геометричних форм.	6			6			2
Тема 2. Побудова круглих, циліндричних форм та гончарних виробів у різних ракурсах.	14			8			4
<i>Модульний контроль</i>	2					2	
<i>Разом</i>	22			14		2	6
Змістовий модуль II. Пропорційні та конструктивні особливості сприйняття форми предмета в залежності від ракурсу. Виявлення форми предмета за допомогою світлотіні. Перевтілення візуально сприйманого об'єму в умовно декоративну форму							
Тема 3. Натюрморт з предметів різних за формою і контрастних за тоном.	10			6			
Тема 4. Стилізація академічного натюрморту в умовно спрощені декоративні форми з виразним силуетом.	11			8			7
<i>Модульний контроль</i>	2					2	
<i>Разом</i>	23			14		2	7
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	15						
<i>Усього в І семестрі</i>	60			28		4	13
Змістовий модуль III. Техніка виконання рисунка різними графічними матеріалами. Принципи відтворення лаконічної сутності зображення							

Тема 5. Рисунок натюрморту з опудалом птаха. Начерки опудала птаха з натури в різних ракурсах.	10			6			4
Тема 6. Інтерпретація академічного натюрморту з огляду на архітектурні деталі стилю модерн (фасадні барельєфи, ковані решітки).	10			8			3
<i>Модульний контроль</i>	2					2	
<i>Разом</i>	23			14		2	7
Змістовий модуль IV. Логіка будови фігури людини, механіка її руху, конструктивний зв'язок частин і цілого							
Тема 7. Конструктивні рисунки-схеми черепу в різних ракурсах. Тоновий натюрморт з черепом.	8			6			6
Тема 8. Інтерпретація графічних прийомів Обрі Бердслея в стилізації академічного натюрморту з черепом.	12			8			
<i>Модульний контроль</i>	2					2	
<i>Разом</i>	22			14		2	6
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	15						
<i>Усього в 2 семестрі</i>	60			28		4	13

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Основи академічного рисунка. Закономірності зображення геометричних форм у перспективі Послідовність виконання рисунка.

Тема 1. Композиційні закономірності рисунка. Визначення пропорційних співвідношень. Побудова прямокутних геометричних форм.

Практична робота 1. Виконання тонового рисунку натюрморту з предметів геометричної форми. (Ф-А3, олівець).

Самостійна робота 1. Ескізи до натюрморту. Виконання вправи на штрихування (шахматка) та вправи на засвоєння побудови прямокутних геометричних форм в різних ракурсах. (Ф-А4, олівець).

Тема 2. Побудова круглих, циліндричних форм та гончарних виробів у різних ракурсах.

Практична робота 2. Виконання тонового рисунку натюрморту з предметів округлої та циліндричної форми. (Ф-А3, олівець).

Самостійна робота 2. Ескізи до натюрморту. Вправи на засвоєння побудови округлих та циліндричних геометричних форм в різних ракурсах. (Ф-А4, олівець).

Література: основна [1,2,3,4,5];
додаткова [1,2,3,4,5]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. Пропорційні та конструктивні особливості сприйняття форми предмета в залежності від ракурсу. Виявлення форми

**предмета за допомогою світлотіні. Перевтілення візуально сприйманого
об'єму в умовно декоративну форму**

Тема 3. Натюрморт з предметів різних за формою і контрастних за тоном.

Практична робота 3. Тоновий рисунок натюрморту м'яким матеріалом (Ф-А3, вугль, сангіна, соус, пастель).

Тема 4. Стилізація академічного натюрморту в умовно спрощені декоративні форми з виразним силуетом.

Практична робота 4. Виконання стилізованого ахроматичного зображення (Ф-А3, акварель або гуаш).

Самостійна робота 3. Пошукові тональні ескізи.

Література: основна [1,2,3,4,5];

додаткова [1,2,3,4,5]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III.

**Техніка виконання рисунка різними графічними матеріалами. Принципи
відтворення лаконічної сутності зображення**

Тема 5. Рисунок натюрморту з опудалом птаха. Начерки опудала птаха з натури в різних ракурсах.

Практична робота 5. Виконання рисунку натюрморту на тонованому сірому папері (Ф-А3, чорна та біла пастель)

Самостійна робота 4. Начерки птахів в різних ракурсах різними матеріалами (олівець, вугль, пастель, туш, лінер). Пошукові тонові ескізи до натюрморту.

Тема 6. Інтерпретація академічного натюрморту з огляду на архітектурні деталі стилю модерн (фасадні барельєфи, ковані решітки).

Практична робота 6. Виконання стилізованого ахроматичного зображення (Ф-А3, акварель, гуаш, туш-перо, або мішана техніка на тонованому сірому папері).

Самостійна робота 5. Пошукові ескізи. Аналітично-конструктивна схема начерку опудала птаха з уяви(Ф-А4).

Література: основна [1,2,3,4,5];

додаткова [1,2,3,4,5]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ IV.

Конструктивно-анатомічні закономірності побудови черепа людини.

Метод інтерполяції в стилізованому зображенні

Тема 7. Конструктивні рисунки-схеми черепа в різних ракурсах. Тоновий натюрморт з черепом.

Практична робота 7. Тоновий натюрморт з черепом (Ф-А3, олівець).

Самостійна робота 6. Копії конструктивних рисунків-схем черепа в різних

ракурсах (Ф-А4). Пошукові ескізи.

Тема 8. Інтерпретація графічних прийомів Обрі Бердслея в стилізації академічного натюрморту з черепом.

Практична робота 8. Виконання стилізованого зображення (Ф-А3, туш, перо).

Література: основна [1,2,3,4,5];

додаткова [1,2,3,4,5]

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом							
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом							
Відвідування практичних занять	1	7	7	7	7	7	7	7	7
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом							
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом							
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	1	5	2	10	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		62		57		62		57	
Максимальна кількість балів:		119				119			
Розрахунок коефіцієнта:		119 : 100 = 1,19				119 : 60 = 1,98			
Екзамен:		-				40			

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Змістовий модуль та теми курсу	Кільк. годин	Бали
1 семестр		
Тема 1. Ескізи до натюрморту. Виконання вправи на штрихування (шахматка) та вправи на засвоєння побудови прямокутних геометричних форм в різних ракурсах. (Ф-А4, олівець).	2	5
Тема 2. Ескізи до натюрморту. Вправи на засвоєння побудови округлих та циліндричних геометричних форм в різних ракурсах. (Ф-А4, олівець).	4	5
Тема 4. Пошукові тональні ескізи.	7	5
Разом:	13	15

2 семестр		
Тема 5. Начерки птахів в різних ракурсах різними матеріалами (олівець, вугль, пастель, туш, лінер). Пошукові тонові ескізи до натюрморту.	4	5
Тема 6. Пошукові ескізи. Аналітично-конструктивна схема начерку опудала птаха з уяви (Ф-А4).	3	5
Тема 7. Копії конструктивних рисунків-схем черепу в різних ракурсах (Ф-А4). Пошукові ескізи.	6	5
Разом:	13	15

Самостійні роботи з дисципліни «Рисунок» оцінюються як творчі, з урахуванням ступеня відповідності виконаних робіт поставленим завданням та програмним вимогам.

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. Композиція в рисунку – 1 б.;
2. Передача пропорцій, співвідношення цілого і деталей – 1 б.;
3. Передача об'єму – 1 б.;
4. Повнота обсягу виконання – 1 б.;
5. Якість виконання – 1 б.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється по закінченні модуля у вигляді перегляду робіт за визначений період за елементами змістового модулю.

Критерії оцінювання	Кількість балів
Роботи відповідають завданням, оригінальні за композицією, охайні. Можливі незначні похибки в моделюванні форми.	21 – 25
Роботи відповідають завданням, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційних побудовах.	17 – 20
Достатній рівень виконання композиції, проте є суттєві композиційні недоліки, невдалий вибір живописних прийомів.	13 – 16
Роботи частково відповідають завданням, невдалий вибір живописних прийомів, значні технічні помилки.	9 – 12
Низький рівень виконання робіт. Невиразність композиції, відсутність цілісності мотиву, неохайність виконання.	5 – 8
Роботи не відповідають завданням, роботи неохайні, значні композиційні та технічні, технологічні помилки, не завершені.	1 – 4

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У 1 семестрі з дисципліни «Рисунок» навчальним планом передбачено підсумковий модульний контроль (залік), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

У 2 семестрі семестровий контроль з дисципліни «Рисунок» проводиться у вигляді виконання практичного завдання на задану тему. Тематика, вимоги та критерії оцінювання семестрового контролю визначаються і затверджуються окремою програмою екзамену.

Критерії оцінювання іспиту	Максимальна кількість балів
<p>«Відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, виконує рисунок постановки, що відповідає поставленому завданню; зображення гармонійно закомпоноване, конструктивно побудоване і тонально вирішене. Екзаменаційна робота має бути виконана з дотриманням усіх техніко-технологічних правил виконання роботи. Студент має досконало володіти розумінням основ композиції, правил конструктивної будови, демонструвати світло-тонове вирішення, охайне та якісне завершення.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u> Помилки відсутні</p>	36-40
<p>Студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні помилки, виконує рисунок постановки, що відповідає поставленому завданню, але робота не достатньо гармонійно закомпонована, студент припускається несуттєвих техніко-технологічних неточностей, але в цілому робота виконана охайно і на досить якісному рівні. У екзаменаційній роботі практично відсутні помилки.</p> <p>1. робота не достатньо гармонійно закомпонована.</p>	31-35
<p>Студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає помилки, виконує рисунок постановки, що не повністю відповідає поставленому завданню, робота має недоліки у конструктивній побудові, студент допускає певні техніко-технологічні неточності, має дрібні несуттєві недоліки у світло-тональному вирішенні просторового оточення. У цілому робота виглядає охайно і досить якісно.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. недоліки у конструктивній побудові; 2. певні техніко-технологічні неточності; 3. несуттєві недоліки у світло-тональному вирішенні просторового оточення. 	26-30
<p>Студент володіє більшою частиною навчального матеріалу, має достатній рівень розвитку умінь та навичок, але не завжди може вдало застосувати їх для відображення постановки, виконує рисунок з похибками у конструктивній побудові та світло-тональному вирішенні просторового оточення; допускає певні техніко-технологічні помилки; рисунок виглядає не досить охайно. У роботі можуть бути наявні помилки, що веде до невідповідності враження від роботи.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. невірна конструктивна побудова; 2. похибки у світло-тональному вирішенні; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. недосить охайний вигляд. 	21-25

<p>Студент володіє меншою частиною навчального матеріалу, має низький рівень розвитку умінь та навичок, що перешкоджає відобразити задум належним чином, виконує рисунок з суттєвими композиційними, конструктивними чи світло-тоновими похибками, допускає техніко-технологічні помилки, що відображаються на якості і зовнішньому вигляді роботи.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. суттєві композиційні похибки; 2. невірна конструктивна побудова; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. формальне світло-тонове вирішення; 5. бракує охайності в роботі. 	16-20
<p>Студент володіє незначною частиною навчального матеріалу, має низький рівень розвитку умінь та навичок, що не дозволяє виконати завдання, виконує рисунок з грубими формальними чи конструктивними чи світло-тоновими похибками, що принципово спотворюють форму, робота не завершена і створює погане враження, або ж фактично відсутня.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. відсутня композиція; 2. невірна конструктивна побудова; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. формальне світло-тонове вирішення; 5. бракує охайності в роботі. 	0-15

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Семестровий контроль навчальної діяльності студента з дисципліни «Рисунок» проводиться у вигляді обов'язкового перегляду творчих практичних аудиторних та самостійних робіт, виконаних студентом у процесі навчальної діяльності протягом семестру.

При проведенні іспиту студентом виконується практичне завдання на задану тему.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Рисунок»

Разом 60 год, 1 семестр практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 13 год., МКР – 4 год., сем. контроль – 15 год., залік.

Разом 60 год, 2 семестр практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 13 год., МКР – 4 год., сем. контроль – 15 год., екзамен.

1 семестр			2 семестр		
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
бали	62 б.	57 б.	бали	62 б.	57 б.
Практичні заняття	Тема 1. Виконання тонового рисунку натюрморту з предметів геометричної форми. (Ф-А3, олівець). 6 год. (10 б. за виконане завдання + 3 б. за відвідування)	Тема 3. Тоновий рисунок натюрморту м'яким матеріалом (Ф-А3, вугль, сангіна, соус, пастель). 6 год. (10 б. за виконане завдання + 3 б. за відвідування)	Практичні заняття	Тема 5. Виконання рисунку натюрморту на тонованому сірому папері (Ф-А3, чорна та біла пастель) 6 год. (10 б. за виконане завдання + 3 б. за відвідування)	Тема 7. Тоновий натюрморт з черепом (Ф-А3, олівець). 6 год. (10 б. за виконане завдання + 3 б. за відвідування)
	Тема 2. Виконання тонового рисунку натюрморту з предметів округлої та циліндричної форми. (Ф-А3, олівець). 8 год. (10 б. за виконане завдання + 4 б. за відвідування)	Тема 4. Виконання стилізованого ахроматичного зображення (Ф-А3, акварель або гуаш). 8 год. (10 б. за виконане завдання + 4 б. за відвідування)		Тема 6. Виконання стилізованого ахроматичного зображення (Ф-А3, акварель, гуаш, туш-перо, або мішана техніка на тонованому сірому папері). 8 год. (10 б. за виконане завдання + 4 б. за відвідування)	Тема 8. Виконання стилізованого зображення (Ф-А3, туш, перо). 8 год. (10 б. за виконане завдання + 4 б. за відвідування)
54	27 б.	27 б.	54	27 б.	27 б.
Самостійна робота	Ескізи до натюрморту. Виконання вправи на штрихування (шахматка) та вправи на засвоєння побудови прямокутних геометричних форм в різних ракурсах. (Ф-А4, олівець).	Пошукові тональні ескізи.	Самостійна робота	Начерки птахів в різних ракурсах різними матеріалами (олівець, вугль, пастель, туш, лінер). Пошукові тонові ескізи до натюрморту.	Копії конструктивних рисунків-схем черепу в різних ракурсах (Ф-А4). Пошукові ескізи.
	Ескізи до натюрморту. Вправи на засвоєння побудови округлих та циліндричних геометричних форм в різних ракурсах. (Ф-А4, олівець).			Пошукові ескізи. Аналітично-конструктивна схема начерку опудала птаха з уяви (Ф-А4).	
15	10 б.	5 б.	15	10 б.	5 б.
50	МКР 1 - 25 б.	МКР 2 - 25 б.	50	МКР 3 - 25 б.	МКР 4 - 25 б.
Разом – 119 б. : 100 = 1,19 (коефіцієнт визначення успішності – 1,19)			Разом – 119 б. : 60 = 1,98 (коефіцієнт визначення успішності – 1,98)		
–			Іспит – 40 балів		

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Ли Н. Г. Основы учебного академического рисунка: учебник для студ. высш. уч. завед. / Н. Г. Ли. – М.: Эксмо, 2008. – 478 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/2659/>)
2. Ломоносова М. Т. Графика и живопись. Учеб. пособие / М.Т. Ломоносова. – М.: ООО «Издательство Астрель» ООО «Издательство АСТ.» 2003. – 202, [6] с. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 3-х прим.).
3. Фрэнкс Д. Рисунок карандашом / Джин Фрэнкс; пер. с англ. Е. Ильиной. – М.: АСТ: Астель, 2007. – 63 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/1137/>)
4. Чиварди Д. Рисунок. Художественный образ в анатомическом рисовани / Д. Чиварди. – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 168 с., ил. (Серия «Классическая библиотека художника») (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/3259/>)
5. Шорохов Е. В. Основы композиции: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2109 «Черчение, рисование и труд» / Е.В. Шорохов. – М.: Просвещение, 1979. – 303с., ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 1 прим.).

Додаткові:

1. Барщ А. наброски и зарисовки / А.Барщ – М. : Искусство, 1970. – 164 с.
2. Молева Н.М. Выдающиеся русские художники-педагоги./ Н.М.Молева – М.: Высшая школа, 1991. – 344 с.
3. Ратнічін В.М. Перспектива. – 2ге вид./ В.М. Ратнічін. – К.: Вища школа, 1977. – 90 с.
4. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок. Учебник для студентов худож.-граф. фак. пединститутов – 3-е изд. дополн. / Н.Н.Ростовцев – М. : Просвещение, 1995. – 239 с.
5. Ростовцев Н.Н. Очерки по истории методов преподавания рисунка/ Н.Н.Ростовцев, – М.: Просвещение, – 1983. – 240 с.